

Participatieplan Omgevingsvisie Gemeente Groningen 2026-2027

1 juli 2026

Samenvatting

Waarom dit participatieplan?

Groningen werkt aan een nieuwe omgevingsvisie voor de fysieke en sociale leefomgeving. Deze visie geeft richting aan de ontwikkeling van de gemeente richting 2050 en verder. Het gaat om keuzes over onder meer groei, wonen, voorzieningen, bereikbaarheid, klimaat, economie, groen en de verdeling van ruimte. De voorbereiding begon met het koersdocument. Op basis van gesprekken met partners, een publieksenquête en de Groninger Gesprekken zijn daarin vijf ambities vastgesteld. Deze vormen het vertrekpunt voor de verdere uitwerking van de omgevingsvisie.

Omdat deze keuzes inwoners, ondernemers, organisaties en partners raken, is participatie een vast onderdeel van het proces. Dit participatieplan beschrijft hoe de gemeente die participatie organiseert.

Kaders voor participatie

Het participatieplan sluit aan op:

- het koersdocument voor de omgevingsvisie;
- de Omgevingswet;
- het Beleidskader Participatie 2025;
- de Participatieverordening 2025.

De vijf ambities uit het koersdocument vormen het inhoudelijke kader. Participatie vindt plaats binnen deze vastgestelde koers en richt zich op de verdere uitwerking, keuzes, dilemma's en afwegingen.

Doelen van participatie

De participatie heeft vier doelen:

- *Invloed en betrokkenheid van inwoners vergroten.* Inwoners, ondernemers, organisaties, partners, buurgemeenten en de provincie krijgen toegankelijke mogelijkheden om mee te denken over de toekomst van hun leefomgeving.
- *De kwaliteit van de omgevingsvisie versterken.* Kennis, ervaringen, ideeën en aandachtspunten uit de samenleving worden benut bij de verdere uitwerking.
- *Belangen en spanningen expliciet maken.* Participatie maakt zichtbaar welke belangen, zorgen, kansen en tegenstrijdigheden spelen. Deze inzichten betrekken we expliciet bij de verdere uitwerking en de bestuurlijke afweging.
- *Keuzes navolgbaar onderbouwen.* De participatie draagt bij aan een transparante onderbouwing van keuzes. We laten zien welke inbreng is opgehaald, hoe deze is gewogen en hoe deze wordt betrokken bij de bestuurlijke afweging.

Mate van invloed

De mate van invloed verschilt per doelgroep en fase. Voor inwoners, ondernemers en belangenorganisaties ligt het accent vooral op mening vragen. Hiervoor is gekozen omdat de omgevingsvisie gaat over integrale keuzes voor de hele gemeente, waarbij veel belangen, wettelijke kaders, haalbaarheid en uitvoerbaarheid samenkomen. De inbreng van deelnemers weegt mee in de verdere uitwerking en bestuurlijke afweging, maar de uiteindelijke keuzes liggen bij de gemeenteraad.

Voor vooroverlegpartners, ketenpartners en partijen met inhoudelijke kennis of een rol in de uitvoering ligt het accent vooral op advies vragen en waar relevant samen doen. Zij worden intensiever betrokken vanwege hun specifieke kennis, wettelijke taken of rol in de uitvoering. Hun inbreng helpt om keuzes te toetsen op haalbaarheid en uitvoerbaarheid.

Fasering van het proces

Fase	Periode	Kern van de participatie
A. Verkennen en ontwikkelen	Q2-Q3 2026	Eerste richtingen, leefmilieus, ruimtelijke structuren en opgaven verkennen en toetsen met partners en experts.
B. Uitwerken en concretiseren	Q4 2026-Q2 2027	Breed in gesprek met inwoners, ondernemers, organisaties en partners over keuzes, dilemma's en ontwikkelrichtingen.
C. Samenbrengen en kiezen	Q2-Q3 2027	Opbrengsten samenbrengen, integrale keuzes aanscherpen en toewerken naar de ontwerp-omgevingsvisie.
D. Terinzagelegging en vaststelling	Q4 2027-Q1 2028	Formele inspraak via zienswijzen op de ontwerp-omgevingsvisie en besluitvorming door de gemeenteraad.

Aanpak in fase B

In fase B vindt het grootste deel van de inhoudelijke participatie plaats. De gemeente zet dan een mix van vormen in:

- digitale participatie via de Stem van Groningen;
- open bijeenkomsten, zoals keuzemarkten (werktitel);
- pop-up keuzegesprekken (werktitel) op locaties in de gemeente;
- gebiedswandelingen op basis van opgavenkaarten;
- Groninger Gesprekken;
- gerichte sessies met partners en professionals.

Er is extra aandacht voor groepen die minder vanzelfsprekend deelnemen, zoals jongeren, anderstaligen, inwoners met een migratieachtergrond, ouderen en laaggeletterden.

Communicatie en terugkoppeling

Communicatie ondersteunt het participatieproces. De communicatie is gericht op:

- informeren over proces, planning en inhoud;
- actief uitnodigen om deel te nemen;
- duidelijk maken waarover deelnemers kunnen meepraten en hoeveel invloed zij hebben;
- terugkoppelen wat is opgehaald;
- uitleggen hoe de inbreng is betrokken bij de verdere uitwerking.

De gemeente communiceert in begrijpelijke taal, maakt keuzes en dilemma's concreet en gebruikt verschillende kanalen voor brede en specifieke doelgroepen. Vanaf de start gebruiken we een herkenbare visuele lijn en kernboodschap. Zo is communicatie over de omgevingsvisie in alle fasen goed herkenbaar.

Monitoring en bijsturing

Tijdens het proces monitort de gemeente of de participatie voldoende bereik, spreiding en bruikbare inbreng oplevert. Daarbij wordt niet alleen gekeken naar aantallen deelnemers, maar ook naar:

- verdeling over gebieden en doelgroepen;
- diversiteit van perspectieven;
- kwaliteit en bruikbaarheid van de opbrengst;
- signalen van ontbrekende belangen of groepen.

Als blijkt dat bepaalde groepen, gebieden of belangen onvoldoende in beeld zijn, wordt de aanpak bijgestuurd.

Verantwoording na afloop

In fase C stelt de gemeente een participatieverslag op over de participatie tot en met de ontwerp-omgevingsvisie. Daarin staat hoe het proces is verlopen, wie betrokken zijn, wat is opgehaald en hoe deze opbrengst is betrokken bij de uitwerking. Het verslag wordt in fase D als bijlage toegevoegd aan de ontwerp-omgevingsvisie. In fase D kunnen zienswijzen worden ingediend. Deze worden verwerkt in een zienswijzenrapport. Bij de vaststelling wordt gemotiveerd hoe participatie heeft plaatsgevonden, wat dit heeft opgeleverd en hoe het gemeentelijk participatiebeleid is toegepast. Daarmee wordt het proces navolgbaar voor inwoners, betrokken partijen, college en gemeenteraad.

Inhoud

1.	Inleiding.....	5
2.	Kaders	5
3.	Proces en fasering.....	7
4.	Participatieaanpak	8
5.	Uitwerking participatie.....	16
6.	Uitwerking communicatie	20
7.	Randvoorwaarden	22
8.	Participatieverslag en motiveringsplicht	22
	Bijlage Zorgplicht van het bestuursorgaan	23

Actuele informatie

De meest actuele informatie over de omgevingsvisie en het participatieproces staat op: [Omgevingsvisie | Gemeente Groningen](#). Daar zijn onder meer het participatieplan, de planning, komende activiteiten, tussenresultaten en informatie over deelname te vinden.

Voor vragen: omgevingsvisie@groningen.nl

1. Inleiding

Groningen werkt aan een nieuwe omgevingsvisie: de langetermijnkoers voor de fysieke en sociale leefomgeving. De centrale vraag is hoe we de gemeente inrichten bij groei, veranderende mobiliteit en klimaatdruk, en tegelijk zorgen voor leefkwaliteit, bereikbaarheid en gelijke kansen. Dit vraagt om keuzes over verstedelijking, voorzieningen, bereikbaarheid en de balans tussen draagkracht en draaglast in wijken en dorpen.

Om tot die keuzes te komen, is participatie essentieel. We halen kennis, ervaringen en ideeën op, toetsen voorstellen en maken inzichtelijk welke afwegingen de gemeente maakt. Inwoners, bedrijven, instellingen en partners leveren hiermee een inhoudelijke basis voor de uiteindelijke besluitvorming door de gemeenteraad. De aanpak daarvoor staat in dit participatieplan.

De voorbereiding van de omgevingsvisie is gestart met het [koersdocument](#). Op basis van gesprekken met partners, een publieksenquête en de Groninger Gesprekken zijn vijf ambities vastgesteld. Deze ambities vormen het vertrekpunt voor de verdere uitwerking van de omgevingsvisie.

Het participatieplan

Voor de verdere uitwerking van de omgevingsvisie beschrijft dit plan hoe participatie wordt georganiseerd:

- Doel van participatie.
- Doelgroepen en hun rol en invloed.
- Inzet van participatie per fase en doelgroep.
- Terugkoppeling van inbreng.

Het participatieplan wordt vastgesteld door het college. De raad wordt geïnformeerd en het plan wordt openbaar gemaakt.

2. Kaders

In dit hoofdstuk beschrijven we de kaders voor de participatie. Het koersdocument geeft de inhoudelijke richting. De Omgevingswet stelt eisen aan de verantwoording van participatie. Het gemeentelijke participatiebeleid geeft aan hoe inwoners, ondernemers, organisaties en partners worden betrokken en hoe de gemeente terugkoppelt wat met hun inbreng gebeurt.

Inhoudelijk kader: koersdocument

In het [koersdocument](#) zijn vijf integrale ambities vastgesteld. Deze ambities vormen het inhoudelijke kader voor de omgevingsvisie.

Vijf ambities uit het koersdocument Omgevingsvisie Groningen (samengevat)

1. *Groningen van en voor iedereen*

Een veerkrachtige en inclusieve samenleving waarin iedereen kan meedoen. We zetten in op gelijke kansen, bestaanszekerheid, passende woningen, goede voorzieningen en een veilige en gezonde leefomgeving.

2. *Kern van onderwijs, cultuur en creativiteit*

Groningen versterkt zijn positie als kennis- en voorzieningenstad. Onderwijs, cultuur en creativiteit vormen een belangrijke motor voor economie, innovatie en het vestigingsklimaat.

3. *Ecosysteem met stad en regio in synergie*

We benaderen stad en regio als één samenhangend geheel. Opgaven rond economie, mobiliteit, klimaat en water worden in samenhang aangepakt, over gemeentegrenzen heen.

4. Een klimaatbestendige en gezonde leefomgeving

We werken aan een toekomstbestendige inrichting van de leefomgeving, met aandacht voor water en bodem, groen, luchtkwaliteit en het beperken van overlast.

5. CO₂-neutraal

We zetten in op een zo snel mogelijke overgang naar een CO₂-neutrale gemeente en nemen hierin actief verantwoordelijkheid, passend bij de rol van Groningen als energieprovincie.

Omgevingswet: motiveringsplicht

De omgevingsvisie valt onder de Omgevingswet. Bij vaststelling moet het volgende worden gemotiveerd.

- Hoe belanghebbenden zijn betrokken.
- Wat dit heeft opgeleverd.
- Hoe het gemeentelijk participatiebeleid is toegepast.

Deze motiveringsplicht is vastgelegd in artikel 10.7 van het Omgevingsbesluit. De vorm en inhoud van de participatie is vrij, maar gemeenten en provincies moeten wel aangeven hoe zij hun participatiebeleid hebben ingevuld. Deze motiveringsplicht moet worden opgenomen in het vaststellingsbesluit van de omgevingsvisie.

Gemeentelijk participatiebeleid: participatieaanpak en eindverslag

De gemeente Groningen vindt het belangrijk dat inwoners passende invloed hebben op wat er om hen heen gebeurt. In het [Beleidskader Participatie 2025](#) en [Participatieverordening 2025](#) staat beschreven hoe we met participatie omgaan.

Voor elk project worden twee producten opgesteld.

- Een participatieaanpak vooraf, die met betrokkenen wordt gedeeld.
- Een participatieverslag achteraf.

De participatieaanpak maakt de volgende zaken vooraf duidelijk.

- Doel van participatie.
- Mate van invloed en beschikbare ruimte.
- Betrokken doelgroepen en aanpak.
- Wijze van terugkoppeling.

De voortgang moet te volgen zijn van begin tot eind. Wijzigingen tijdens het proces worden actief gecommuniceerd. Dit betekent dat we wijzigingen tijdig en via passende kanalen delen, waarbij we steeds toelichten wat er verandert, waarom en wat dit betekent voor betrokkenen. Betrokken doelgroepen worden hierbij altijd gericht geïnformeerd.

Toepassing van de kaders

Dit participatieplan geeft invulling aan de bovenstaande kaders. Dat betekent het volgende.

- Participatie wordt ingericht binnen de ruimte die de ambities uit het koersdocument bieden.
- Participatie voldoet aan de eisen uit de Omgevingswet.
- De mate van invloed en werkwijze sluiten aan op het gemeentelijk participatiebeleid.
- Bij vaststelling van de omgevingsvisie wordt gemotiveerd hoe participatie is toegepast en wat daarmee is gedaan.

Het participatieplan wordt vastgesteld door het college. De gemeenteraad wordt hierover geïnformeerd. De resultaten van participatie en zienswijzen worden betrokken bij de besluitvorming over de omgevingsvisie.

De omgevingsvisie wordt vastgesteld door de gemeenteraad. De resultaten van participatie en ingediende zienswijzen worden expliciet betrokken bij de besluitvorming. In de bijlage is aangegeven hoe invulling wordt gegeven aan de zorgplicht uit de participatieverordening.

3. Proces en fasering

Het opstellen van de omgevingsvisie verloopt in vier fasen. Deze fasering is leidend voor de inhoudelijke uitwerking en de inrichting van het proces.

Fase A – Verkennen en ontwikkelen (Q2–Q3 2026)

In deze fase leggen we de basis voor de omgevingsvisie en ontwikkelen we de eerste inhoudelijke bouwstenen. We stellen per gebied leefmilieus op die richting geven aan de toekomstige ontwikkeling, bijvoorbeeld bebouwingsdichtheid, functies en kwaliteit van de leefomgeving. Daarnaast brengen we in beeld hoe de gemeente ruimtelijk is opgebouwd en hoe gebieden met elkaar verbonden zijn, zoals via mobiliteit en groenstructuren (ruimtelijke structuren).

Voor gebieden met een duidelijke ontwikkelopgave brengen we in beeld welke veranderingen nodig zijn, zoals woningbouw, herinrichting of verduurzaming. Dit leggen we vast in opgavenkaarten. Deze opgavenkaarten geven richting aan de belangrijkste ontwikkelopgaven in de gemeente en vormen de basis voor gebiedsgerichte uitwerking. Deze uitwerkingen maken geen deel uit van de omgevingsvisie en vindt plaats in afzonderlijke trajecten per gebied. Meestal na vaststelling van de omgevingsvisie, maar soms al eerder, bijvoorbeeld wanneer er een urgente en concrete opgave ligt.

Parallel hieraan brengen we in de omgevingseffectrapportage (OER) de gevolgen van keuzes voor bijvoorbeeld leefkwaliteit, bereikbaarheid en milieu in beeld.

Fase B – Uitwerken en concretiseren (Q4 2026 – Q2 2027)

In deze fase toetsen we de eerder uitgewerkte leefmilieus, ruimtelijke structuren en opgavenkaarten in de omgevingseffectrapportage (OER). Daarbij betrekken we de opgehaalde inzichten en de resultaten uit het ontwerpend onderzoek. Ook verkennen we in de OER hoe de gemeente zich kan ontwikkelen bij verschillende groeiscenario's en wat dit betekent voor ruimtegebruik, leefkwaliteit, bereikbaarheid en uitvoerbaarheid.

Op basis van de beoordeling van de groeiscenario's in OER en het ontwerpend onderzoek scherpen we zo nodig de leefmilieus, ruimtelijke structuren en opgaven per ontwikkelgebied aan. De keuzes en mogelijke richtingen die daaruit volgen, vertalen we naar de eerste geschreven versie van de omgevingsvisie en, waar relevant, naar concrete voorstellen in de opgavenkaarten.

Fase C – Samenbrengen en kiezen (Q2–Q3 2027)

In deze fase werken we de resultaten uit de eerdere fasen verder uit tot een concept-omgevingsvisie en vervolgens tot een ontwerp-omgevingsvisie. We brengen we de inzichten uit participatie, het ontwerpend onderzoek en de OER samen en vertalen deze naar integrale keuzes voor de toekomstige ontwikkeling van de gemeente. Daarbij wegen we belangen, effecten en uitvoerbaarheid in samenhang af. De fase eindigt met een ontwerp-omgevingsvisie en concept-OER die bestuurlijk worden vastgesteld en wordt vrijgegeven voor de formele inspraak.

Fase D – Terinzagelegging en vaststelling (Q4 2027 – Q1 2028)

In deze fase liggen de ontwerp-omgevingsvisie en de OER formeel ter inzage. Iedereen kan zienswijzen indienen die we vervolgens verwerken. Daarna stelt de gemeenteraad, na afweging van alle belangen en inbreng, de omgevingsvisie vast.

4. Participatieaanpak

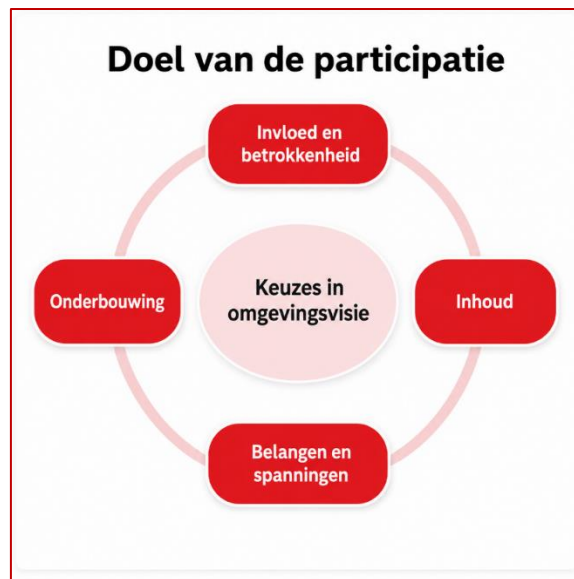
Dit hoofdstuk beschrijft hoe participatie wordt ingezet binnen de verschillende fasen van het proces, welke doelgroepen worden onderscheiden en welke mate van invloed daarbij hoort. Ook wordt de ambitie voor participatie toegelicht.

De inzet van participatie verschilt per fase en doelgroep. Per situatie bepalen we, afhankelijk van rol, kennis en betrokkenheid, welke vorm en intensiteit passend is. In fase A en C ligt de nadruk op partijen met inhoudelijke kennis, een bestuurlijke of maatschappelijke rol of een rol in de uitvoering. In fase B en D staat participatie open voor een breder publiek. In fase B leggen we keuzes en dilemma's voor en in fase D vindt formele inspraak plaats.

Dit participatieplan beschrijft de aanpak op hoofdlijnen. De concrete activiteiten, planning, inzet van middelen en streefwaarden voor bereik en spreiding worden per fase uitgewerkt in een uitvoeringsplan, zodat tijdens de uitvoering kan worden gemonitord en bijgestuurd.

Doel van participatie

Participatie is gericht op vier doelen.

- *Invloed en betrokkenheid van inwoners vergroten.* Participatie biedt inwoners, ondernemers, organisaties, stakeholders en partners uit de hele gemeente toegankelijke mogelijkheden om mee te denken over de toekomst van hun leefomgeving en hun kennis, ervaringen, belangen en voorkeuren in te brengen. Daarmee vergroten we niet alleen de betrokkenheid bij de omgevingsvisie, maar ook de passende invloed van inwoners op keuzes die hun leefomgeving raken. We maken vooraf duidelijk waarop deelnemers invloed hebben en hoe hun inbreng wordt gebruikt in de verdere uitwerking en bestuurlijke afweging. Een bijkomend en waardevol effect kan zijn dat mensen met elkaar in gesprek raken over de toekomst van hun wijk, dorp of stad.
- *Versterken van de kwaliteit van de omgevingsvisie.* Participatie levert kennis, ervaringen, aandachtspunten en ideeën op van inwoners, ondernemers, organisaties en partners. Deze input gebruiken we bij de verdere uitwerking van de omgevingsvisie, waaronder leefmilieus, ruimtelijke structuren, opgavenkaarten en keuzes.
- *Belangen en spanningen expliciet maken.* Participatie maakt zichtbaar welke belangen, zorgen, kansen en tegenstrijdigheden spelen rond keuzes en dilemma's. Deze inzichten worden expliciet betrokken bij de verdere uitwerking en bestuurlijke afweging.
- *Keuzes navolgbaar onderbouwen.* Het participatieproces draagt bij aan een transparante onderbouwing van keuzes. We maken inzichtelijk welke inbreng is opgehaald, hoe deze is gewogen en hoe deze is betrokken bij de verdere uitwerking en bestuurlijke afweging.

Daarbij hanteren we de volgende uitgangspunten.

- *De koers staat vast*

De ambities uit het koersdocument vormen het kader en staan vast. Participatie richt zich op de uitwerking en afweging daarvan. Participatie gaat over richtinggevende keuzes, dilemma's en ontwikkelrichtingen voor de gemeente als geheel en voor gebieden.

Het gaat niet om besluitvorming over concrete projecten, locaties of uitvoeringsmaatregelen. Die worden later, waar nodig, in afzonderlijke trajecten uitgewerkt met passende participatie. Zo maken we vooraf duidelijk waar inwoners, ondernemers en organisaties invloed op hebben, waar de ruimte voor inbreng zit en waar de bestuurlijke afweging ligt.

- *We betrekken breed*

De omgevingsvisie gaat over de ontwikkeling van de gemeente als geheel. Daarom betrekken we in dit traject inwoners, ondernemers en organisaties uit de hele gemeente.

Daarbij hebben we ook aandacht voor mensen en groepen die minder gemakkelijk worden bereikt. We kiezen daarom voor een mix van vormen, plekken en kanalen, zodat deelname niet alleen mogelijk is voor mensen die vanzelf reageren of al goed georganiseerd zijn.

- *Gebieden raken de hele gemeente*

De opgavenkaarten gaan over specifieke ontwikkelgebieden, maar bevatten keuzes die de hele gemeente raken. Denk aan bereikbaarheid, verstedelijking, groenstructuren, voorzieningen en verbindingen tussen gebieden.

Daarom leggen we deze keuzes in fase B breed voor. De verdere uitwerking volgt in ontwikkelvisies per gebied. Dan betrekken we het betreffende gebied gericht, omdat het gaat om concrete keuzes voor de directe leefomgeving.

- *We luisteren inhoudelijk*

In de participatie leggen we keuzes, varianten en dilemma's voor en nodigen we betrokkenen uit om hierop te reageren. We halen ervaringen, zorgen, kansen, belangen en alternatieve invalshoeken actief op.

Met partijen met inhoudelijke kennis of een rol in de uitvoering verdiepen en toetsen we deze keuzes op haalbaarheid, uitvoerbaarheid en randvoorwaarden.

- *We wegen zichtbaar*

De opgehaalde inzichten en belangen nemen we mee in de verdere uitwerking en de bestuurlijke afweging. Daarmee krijgt de inbreng van inwoners, ondernemers, organisaties en partners een zichtbare plek in het proces, ook wanneer deze niet één-op-één wordt overgenomen.

We nemen de inbreng serieus en verwerken deze waar mogelijk in de verdere uitwerking van de omgevingsvisie. Tegelijk wegen we de inbreng altijd in samenhang met de vastgestelde ambities uit het koersdocument, wettelijke kaders, haalbaarheid, uitvoerbaarheid en andere opgaven.

Tegenstrijdige belangen maken we expliciet. Ook maken we zichtbaar welke inbreng is opgehaald, welke inzichten daaruit naar voren komen en hoe deze zijn betrokken. Daarbij geven we aan waar inbreng wel, deels of niet kan worden overgenomen en waarom. Zo weten betrokkenen niet alleen wanneer en hoe zij kunnen meedoen, maar ook wat er met hun inbreng gebeurt.

Doelgroepen

We onderscheiden de volgende doelgroepen.

- *Inwoners van de gemeente Groningen*

Binnen deze doelgroep is er extra aandacht voor specifieke groepen.

- *Ondernemers*

Zoals winkeliers, MKB, kleine of grotere bedrijven, ketens, marktkooplui.

- *Belangenorganisaties en verenigingen*

Dit zijn non-profit organisaties die opkomen voor specifieke maatschappelijke groepen of thema's en een achterban vertegenwoordigen. Dit zijn bijvoorbeeld wijk- en dorpsraden, ondernemersverenigingen, de werkgroep toegankelijkheid, natuurverenigingen, Erfgoed Groningen, de Groninger City Club, bedrijvenverenigingen.

- *Vooroverlegpartners*

Dit zijn instanties waarmee de gemeente overlegt tijdens de voorbereidingsfase van ruimtelijke plannen, zoals provincies, buurgemeenten, waterschappen, GGD, drinkwaterbedrijf, woningcorporaties, veiligheidsregio, de Regio Groningen-Assen.

- *Ketenpartners*

Dit zijn professionele instanties waarmee de gemeente samenwerkt aan de inrichting van de fysieke leefomgeving. Zoals bijvoorbeeld de Koninklijke Horecagroep, het UMCG, de RUG, de Hanze-Hogeschool, overige onderwijsinstanties, het Akkoord van Groningen,

Natuurmonumenten, Staatsbosbeheer, het Groninger landschap, WIJ-Groningen, het OV-bureau, LTO, de adviesraad sociaal domein.

Daarnaast zijn de volgende interne en bestuurlijk partijen van belang.

- De gemeentelijke organisatie.
- Bv's met de gemeente als aandeelhouder, zoals Warmtestad, Stadshavens, Suikerzijde en Meerstad.
- De gemeenteraad.

De inzet van doelgroepen verschilt per ambitie uit het koersdocument. Niet alle doelgroepen zijn bij alle thema's in gelijke mate betrokken. Afhankelijk van de opgave betrekken wij gericht partijen met relevante kennis, belangen of een rol in de uitvoering. Waar mogelijk maken wij gebruik van bestaande netwerken en samenwerkingsverbanden.

De mate van invloed

De mate van invloed is gebaseerd op het Beleidskader Participatie 2025. We onderscheiden:

- *Informeren en luisteren.* De gemeente informeert en luistert naar reacties en signalen.
- *Mening vragen.* De gemeente vraagt om reacties, weegt alle belangen tegen elkaar af en koppelt haar keuze terug.
- *Advies vragen.* De gemeente vraagt gericht advies en motiveert hoe dit wordt gebruikt.
- *Samen doen.* De gemeente werkt samen met partijen aan de uitwerking of uitvoering, stelt zich constructief op en maakt dingen bespreekbaar.
- *Samen beslissen.* De gemeente geeft zeggenschap uit handen over (delen van) en het besluit en faciliteert het proces.

Voor de omgevingsvisie ligt het accent op:

- Mening vragen bij inwoners, ondernemers en belangenorganisaties.
- Advies vragen bij partners met inhoudelijke kennis of een rol in de uitvoering.

Deze keuze past bij het karakter van de omgevingsvisie. De omgevingsvisie gaat over integrale keuzes voor de hele gemeente, waarbij veel belangen, wettelijke kaders, haalbaarheid en uitvoerbaarheid samenkomen. Daarom is voor inwoners, ondernemers en belangenorganisaties vooral gekozen voor mening vragen: hun ervaringen, zorgen, voorkeuren en aandachtspunten helpen om keuzes en dilemma's beter te onderbouwen. Een hoger participatieniveau, zoals samen beslissen, past hier niet, omdat de gemeenteraad de uiteindelijke belangenafweging maakt en de omgevingsvisie vaststelt.

Voor vooroverlegpartners, ketenpartners en partijen met inhoudelijke kennis of een rol in de uitvoering is meer ruimte voor advies vragen en waar relevant samen doen. Zij beschikken over specifieke kennis, wettelijke taken, uitvoeringsverantwoordelijkheid of een rol in de samenwerking rond ruimtelijke opgaven. Hun inbreng is nodig om keuzes te toetsen op haalbaarheid, uitvoerbaarheid en samenhang met andere ontwikkelingen.

Participatie levert input voor de bestuurlijke afweging. De gemeenteraad maakt uiteindelijk de keuzes. De mate van invloed hangt samen met de rol en betrokkenheid van de verschillende doelgroepen en kan per fase verschillen.

Doelgroep + doel + invloed

We koppelen de doelgroepen aan het doel van de participatie en aan de mate van invloed.

De mate van invloed is een uitgangspunt. Per thema kan hiervan worden afgeweken, afhankelijk van de aard van de opgave. Waar nodig verfijnen we de doelgroep door bijzondere doelgroepen te benoemen. Hoe we de participatie vormgeven komt in aan de orde in hoofdstuk 5.

<i>Vooroverlegpartners</i>	
Belang van de actor	Geïnformeerd zijn over ontwikkelingen en het kunnen inbrengen en borgen van eigen belangen, zoals de ligging van infrastructuur (bijvoorbeeld leidingen en dijken) en wettelijke taken. Daarnaast speelt samenwerking een rol, bijvoorbeeld de bij regionale opgaven zoals woningbouw. Voor buurgemeenten kunnen specifieke belangen spelen bij opgaven nabij gemeentegrenzen of vraagstukken met een grensoverschrijdend karakter.
Participatiedoel	Afstemmen over (boven)regionale opgaven en het benutten van inhoudelijke kennis en expertise. Waar relevant werken we samen aan het versterken van de regio, in lijn met de ambities uit het koersdocument. Participatie richt zich hierbij op het voorleggen en bespreken van keuzes en dilemma's met een regionaal of grensoverschrijdend karakter.
Mate van invloed	Advies vragen en, waar relevant, samen doen.

<i>Ketenpartners</i>	
Belang van de actor	Geïnformeerd zijn over ontwikkelingen en het kunnen inbrengen en borgen van eigen belangen vanuit hun rol in de stad en regio. Ketenpartners zijn vaak betrokken bij de uitvoering van beleid en projecten, zoals op het gebied van zorg, onderwijs, mobiliteit, economie of natuur. Zij hebben belang bij heldere keuzes en realistische kaders die uitvoerbaar zijn in de praktijk.
Participatiedoel	Het benutten van inhoudelijke kennis en praktijkervaring en het toetsen van de haalbaarheid en uitvoerbaarheid van keuzes. Participatie richt zich op het voorleggen en bespreken van keuzes en dilemma's die raken aan hun werkveld, zodat deze beter aansluiten op de praktijk en uitvoerbaar zijn.
Mate van invloed	Advies vragen en, waar relevant, samen doen.

<i>Belangenorganisaties en verenigingen</i>	
Belang van de actor	Belangenorganisaties en verenigingen vertegenwoordigen specifieke groepen of thema's. Zij willen de belangen van hun achterban inbrengen, aandacht vragen voor bepaalde opgaven en invloed uitoefenen op keuzes die de leefomgeving raken.
Participatiedoel	Het ophalen en zichtbaar maken van verschillende belangen, perspectieven en aandachtspunten. Participatie richt zich op het voorleggen van keuzes en dilemma's, zodat duidelijk wordt hoe deze uitpakken voor verschillende groepen en welke afwegingen nodig zijn.
Mate van invloed	Mening vragen
Bijzondere doelgroepen	Wijk- en dorpsorganisaties en ondernemersorganisaties worden betrokken vanwege hun rol als vertegenwoordiger van een achterban en als belangrijke schakel in bestaande netwerken.

<i>Ondernemers</i>	
Belang van de actor	Ondernemers hebben belang bij een goed vestigingsklimaat, bereikbaarheid en ruimte voor economische ontwikkeling. Zij worden direct geraakt door ruimtelijke keuzes en willen inzicht in wat deze betekenen voor hun bedrijfsvoering en investeringen.
Participatiedoel	Het ophalen van praktijkkennis en belangen en het toetsen van keuzes en dilemma's aan de economische realiteit. Participatie richt zich op het voorleggen van keuzes die invloed hebben op bereikbaarheid, ruimtegebruik en economische ontwikkeling.
Mate van invloed	Mening vragen.
Bijzondere doelgroepen	We maken waar nodig onderscheid naar sectoren en typen ondernemers, afhankelijk van de opgaven die spelen.

<i>Inwoners</i>	
Belang van de actor	Inwoners hebben belang bij een prettige, veilige en toegankelijke leefomgeving. Zij worden direct geraakt door keuzes over wonen, voorzieningen, bereikbaarheid en de inrichting van hun wijk of dorp.
Participatiedoel	Het ophalen van ervaringen, belangen en voorkeuren van inwoners en het zichtbaar maken van verschillende perspectieven. Participatie richt zich op het voorleggen van keuzes en dilemma's, zodat duidelijk wordt hoe deze uitpakken in de leefomgeving en welke afwegingen nodig zijn.
Mate van invloed	Mening vragen.
Bijzondere doelgroepen	Jongeren (basisschool, middelbare school, studenten, jongvolwassenen), anderstaligen en inwoners met een migratieachtergrond en ouderen zijn groepen die we niet altijd bereiken via de reguliere kanalen. We zorgen daarom voor een inclusieve aanpak, waarbij we gebruikmaken van passende middelen, zoals gerichte benadering, begrijpelijke communicatie en samenwerking met bestaande netwerken.

Gemeentelijke organisatie en gemeentelijke bv's

De omgevingsvisie raakt meerdere beleidsterreinen en daarmee het werkveld van veel collega's binnen de organisatie. Het opstellen van het koersdocument heeft laten zien dat een directieoverstijgende aanpak niet alleen inhoudelijke meerwaarde oplevert, maar ook bijdraagt aan verdere organisatieontwikkeling en samenwerking. Deze werkwijze zetten wij bewust voort in het vervolg van het proces. De manier waarop de gemeentelijke organisatie wordt betrokken, maakt geen onderdeel uit van dit participatieplan en wordt uitgewerkt in het projectplan. Dit geldt ook voor de betrokkenheid van gemeentelijke bv's.

Gemeenteraad

De gemeenteraad heeft een kaderstellende en besluitvormende rol bij de omgevingsvisie. In aanloop naar het proces, mede in het licht van de gemeenteraadsverkiezingen van maart 2026, wordt de omgevingsvisie opgenomen in het inwerkprogramma voor nieuwe raadsleden.

Tijdens het proces informeren wij de raad over de voortgang van de participatie en de inhoudelijke uitwerking. De resultaten van participatie worden in fase C betrokken bij het opstellen van de ontwerp-omgevingsvisie en in fase D expliciet meegewogen bij de besluitvorming door de gemeenteraad.

Daarnaast bieden wij de raad op passende momenten gelegenheid om keuzes, dilemma's en signalen uit de samenleving te bespreken. Dit kan bijvoorbeeld via beeldvormende of meningsvormende sessies, werkbijeenkomsten of andere vormen die aansluiten bij de fase van het proces. De raad bepaalt zelf of en op welke wijze zij hiervan gebruikmaakt.

Raadsleden worden ook uitgenodigd voor participatiebijeenkomsten, zodat zij signalen uit de samenleving rechtstreeks kunnen horen. Raadsleden zijn hierbij aanwezig om te luisteren en signalen uit de samenleving op te halen. De afweging en besluitvorming vinden later plaats, op de daarvoor bedoelde momenten.

Ambitie

De omgevingsvisie gaat over thema's die direct invloed hebben op de leefomgeving van inwoners, ondernemers en organisaties. Tegelijk is het een complex traject: het abstractieniveau is hoog, het gaat over meerdere samenhangende thema's en om keuzes voor over de lange termijn.

De uitgangspunten geven aan waar de participatie aan moet voldoen. In de uitvoering betekent dit dat we breed ophalen, gericht verdiepen en tussentijds bijsturen.

Onze ambitie is om participatie zo in te richten dat deze laagdrempelig en professioneel is, inwoners passende invloed geeft op de uitwerking van keuzes voor hun leefomgeving en daadwerkelijk bijdraagt aan betere keuzes en duidelijkheid over de afwegingen die worden gemaakt voor de toekomst. We halen niet alleen op wat mensen vinden, maar maken keuzes en dilemma's inzichtelijk en gaan daarover in gesprek. We zoeken actief naar stemmen die minder vanzelfsprekend worden gehoord. De opbrengst gebruiken we voor de verdere uitwerking en bestuurlijke afweging. Dit werken we uit langs drie lijnen.

We halen breed op in de hele gemeente

- We betrekken inwoners, ondernemers en organisaties uit de hele gemeente.
- We gaan actief naar mensen toe, in wijken en dorpen.
- We maken keuzes en dilemma's concreet en herkenbaar voor de leefomgeving.
- We hebben specifieke aandacht voor groepen die we minder makkelijk bereiken en zorgen voor een inclusieve aanpak.

We verdiepen met partners en professionals

- We organiseren gerichte sessies met partijen met inhoudelijke kennis en een rol in de uitvoering.
- We toetsen keuzes op haalbaarheid en uitvoerbaarheid.
- We werken samen met regionale partners bij opgaven die de gemeentegrenzen overstijgen.

We kiezen voor een aansprekende en toegankelijke aanpak

- We zetten een mix van vormen en middelen in, die passen bij doelgroep en fase van het proces.
- We variëren in online en offline vormen, momenten, taalgebruik en benaderingswijze, zodat we aansluiten bij verschillende leefwerelden.
- We gebruiken werkvormen die keuzes inzichtelijk maken, zoals ontwerpend werken, visualisaties en digitale interactieve middelen, zodat deelnemers keuzes beter kunnen begrijpen en hier gericht op kunnen reageren.
- We bouwen voort op bestaande initiatieven, zoals de Groninger Gesprekken en Let's Gro.
- We sluiten aan bij bestaande netwerken en samenwerkingsverbanden om stakeholders gericht en efficiënt te bereiken, zoals de regionale ruimteateliers van de Nota Ruimte.

Monitoring en bijsturing

We monitoren gedurende het proces de voortgang van de uitvoering en of de participatie voldoende bereik, spreiding en bruikbare inbreng oplevert. In fase B maken we tussentijds de balans op, zodat we waar nodig in januari gericht kunnen bijsturen op bereik, spreiding, doelgroepen of inhoudelijke hiaten.

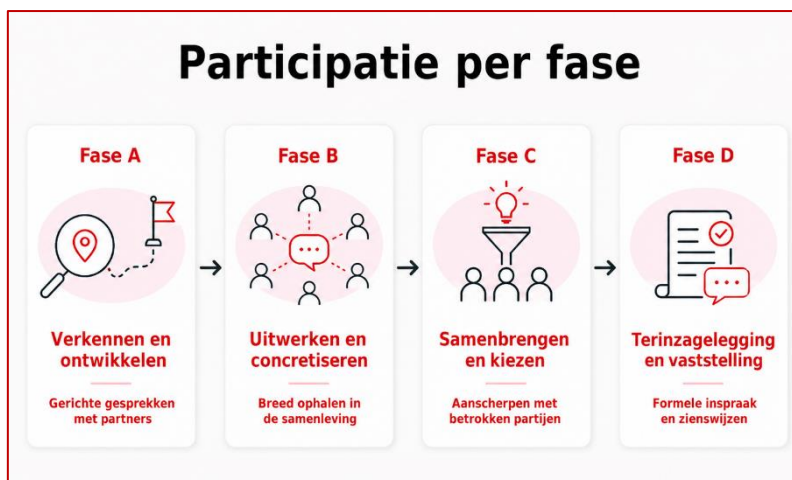
Daarbij kijken we niet alleen naar aantallen deelnemers of reacties, maar ook naar de verdeling over gebieden, doelgroepen en typen activiteiten, de diversiteit van perspectieven en de mate waarin de inbreng helpt om keuzes, dilemma's en spanningen tussen belangen beter te begrijpen en af te wegen.

In het uitvoeringsplan werken we dit uit met streefwaarden en indicatoren per participatievorm. Deze gebruiken we als hulpmiddel voor monitoring en bijsturing, niet als harde afrekennorm. Daarbij houden we rekening met risico's zoals beperkte of eenzijdige deelname, ontbrekende perspectieven en participatiemoeheid. Ook letten we op risico's die de kwaliteit en bruikbaarheid van de opbrengst kunnen beïnvloeden, zoals te hoge verwachtingen over invloed, onvoldoende begrijpelijke keuzes of inbreng die te veel op afzonderlijke situaties is gericht. Als blijkt dat bepaalde gebieden, doelgroepen of belangen onvoldoende in beeld zijn, sturen we bij. Dat kan bijvoorbeeld door extra communicatie, aanvullende bijeenkomsten, gerichte benadering via bestaande netwerken, aanpassing van werkvormen of extra inzet op groepen die minder vanzelfsprekend deelnemen.

Wijzigingen in de aanpak communiceren we transparant. Daarbij lichten we toe wat er verandert, waarom dat gebeurt en wat dit betekent voor betrokkenen.

5. Uitwerking van de participatie

Dit hoofdstuk beschrijft hoe de participatie wordt uitgevoerd in de verschillende fasen van het proces. Per fase geven we op hoofdlijnen aan met wie we werken, waar participatie over gaat en welke vormen we inzetten. De inzet per doelgroep en de mate van invloed sluiten aan op de participatieaanpak zoals beschreven in hoofdstuk 4. De verdere concretisering wordt uitgewerkt in een uitvoeringsplan per fase.

Fase A – Verkennen en ontwikkelen

In deze fase leggen we de basis voor de omgevingsvisie. Participatie richt zich op het verkennen, toetsen en verrijken van eerste richtingen met partijen met inhoudelijke kennis en betrokkenheid.

Waar gaat de participatie over

- Eerste richtingen en uitgangspunten.
- Leefmilieus en ruimtelijke structuren.
- Opgaven en eerste denkrichtingen voor keuzes.

Met wie

- Een selecte groep vooroverleg- en ketenpartners met inhoudelijke kennis, bestuurlijke betrokkenheid of een rol in de uitvoering.
- Waar relevant aangevuld met experts en bestaande netwerken.

De selectie van betrokken partijen hangt samen met de ambities uit het koersdocument en de opgaven die daaruit voortvloeien.

Hoe

- Aansluiten bij bestaande ambtelijke en bestuurlijke overleggen.
- Werksessies en expertsessies gericht op het toetsen van eerste richtingen.
- Regionale afstemming.

Resultaat van participatie

Input voor de eerste inhoudelijke uitwerking van de omgevingsvisie (leefmilieus, ruimtelijke structuren en opgavenkaarten) en voor de keuzes en dilemma's die in fase B worden voorgelegd.

Fase B – Uitwerken en concretiseren

In deze fase vindt het grootste deel van de inhoudelijke participatie plaats. We betrekken een breed publiek bij het bespreken van keuzes en dilemma's en halen reacties op uit de samenleving.

Waar gaat participatie over

- *Ruimtelijke keuzes en varianten.* Verschillende manieren om de groei en ontwikkeling van de gemeente ruimtelijk vorm te geven, bijvoorbeeld in verstedelijking, mobiliteit en voorzieningen.
- *Leefmilieus.* De uitwerking van hoe gebieden zich kunnen ontwikkelen en welke kwaliteiten en functies daarin centraal staan.
- *Opgavenkaarten voor ontwikkelgebieden.* De vertaling van keuzes naar concrete opgaven en richtingen per gebied. Deze opgaven kunnen raken aan bestaande projecten of gebiedsontwikkelingen. In dat geval maken we duidelijk wat binnen de omgevingsvisie wordt afgewogen en wat onderdeel is van het afzonderlijke project.
- *Dilemma's en afwegingen.* Keuzes waarbij belangen botsen, zoals verdichting tegenover leefkwaliteit, bereikbaarheid tegenover ruimtegebruik of economie tegenover klimaat.

Met wie

- Inwoners.
- Ondernemers.
- Belangenorganisaties, die een belangrijke rol vervullen door het inbrengen van belangen van hun achterban en helpen deze te duiden.
- Vooroverleg, ketenpartners en andere partijen met inhoudelijke kennis of een rol in de uitvoering.

Hoe

We zetten verschillende vormen in, elk met een eigen functie in het proces:

- **Start en agendering.** Startmoment via Let's Gro om het proces te introduceren, eerste reacties op te halen een breed publiek te bereiken.
- **Digitale participatie.** Via de Stem van Groningen halen we laagdrempelig reacties, ideeën en aandachtspunten op van een brede en diverse groep inwoners, ondernemers en organisaties. Digitale en interactieve middelen helpen om keuzes en dilemma's begrijpelijk te maken, bijvoorbeeld kaarten, korte toelichtingen en eenvoudige keuzetools. De vragenlijst via de Stem van Groningen vormt de basisstructuur voor het ophalen en ordenen van reacties. Waar mogelijk gebruiken we dezelfde hoofdstructuur ook bij fysieke activiteiten, bijvoorbeeld op invulkaarten, gespreksformulieren of als leidraad voor gesprekken. Zo kunnen reacties uit online participatie, keuzemarkten, pop-up keuzegesprekken en andere activiteiten beter worden vergeleken en samengebracht.
- **Open bijeenkomsten (werktitel: keuzemarkten).** Bijeenkomsten verspreid over de gemeente, in een toegankelijke setting. Bezoekers krijgen bij binnenkomst een korte toelichting op het proces en de voorliggende keuzes en dilemma's. Vervolgens kunnen zij vrij langs verschillende thematafels bewegen, waar zij reageren op thema's, dilemma's en opgavenkaarten.

- **Inhoudelijke verdieping.** Thematische sessies met partners en professionals, waaronder Groninger Gesprekken, om keuzes te verdiepen en te toetsen op haalbaarheid en uitvoerbaarheid.
- **Aanvullende en gerichte vormen op locatie.** Werkvormen zoals pop up keuzegesprekken (werktitel) op drukke locaties en gebiedswandelingen op basis van de opgavenkaarten, om op locatie in gesprek gaan en doelgroepen te bereiken die minder snel deelnemen aan reguliere online en offline participatie.
- **Inclusieve aanpak.** We maken participatie toegankelijk voor een brede en diverse groep inwoners. We zetten gerichte vormen in om specifieke doelgroepen te bereiken, zoals jongeren, anderstaligen en inwoners met een migratieachtergrond, ouderen en laaggeletterden. Daarbij sluiten we aan bij plekken en netwerken waar deze doelgroepen al actief zijn, zoals onderwijs, taal- en inburgeringsnetwerken, bibliotheken en welzijnsorganisaties. We gebruiken toegankelijke en visuele middelen, zodat ook mensen die minder gewend zijn om mee te doen goed kunnen deelnemen.

Resultaat van participatie

- Overzicht van opgehaalde reacties, belangen en perspectieven.
- Duiding van terugkerende voorkeuren, zorgen, belangen, ideeën en spanningen.
- Samenvatting van inzichten en aandachtspunten als input voor de ontwerp-omgevingsvisie.

Terugkoppeling

- Aan het einde van deze fase koppelen we op hoofdlijnen terug.
 - Welke input is opgehaald.
 - Welke inzichten en aandachtspunten komen daaruit naar voren.
 - Hoe worden deze betrokken bij de afweging en uitwerking richting ontwerp-omgevingsvisie.
- Deze terugkoppeling is gericht op deelnemers, betrokken partijen en gemeenteraad. We geven daarbij ook aan hoe het vervolgproces eruit ziet.

Fase C – Samenbrengen en kiezen

In deze fase brengen we de resultaten uit eerdere fasen samen en werken we toe naar integrale keuzes en een samenhangend en afgewogen ontwerp van de omgevingsvisie. Participatie is gericht op het toetsen en aanscherpen van integrale keuzes met betrokken partijen.

De invulling van de participatie in deze fase wordt na afronding van fase B nader uitgewerkt, op basis van de opbrengsten uit de participatie en de inhoudelijke uitwerking in die fase. Op hoofdlijnen ziet de aanpak er als volgt uit.

Waar gaat de participatie over

- Het samenbrengen van inzichten uit eerdere fasen en het inzichtelijk maken van de samenhang tussen thema's.
- Het toetsen en aanscherpen van integrale keuzes en het voorkeursscenario.
- Het bespreken van afwegingen en dilemma's die bepalend zijn voor de uiteindelijke koers.

Met wie

- Vooroverleg- en ketenpartners en andere partijen met inhoudelijke kennis of een rol in de uitvoering.
- Relevante bestuurlijke en maatschappelijke partijen.
- Waar relevant: selecte betrokkenen uit eerdere participatiemomenten.

Hoe

- Gerichte werksessies waarin keuzes en afwegingen integraal worden besproken en getoetst.
- Aansluiten bij bestaande ambtelijke en bestuurlijke overleggen.

- Bestuurlijke en ambtelijke afstemming over de samenhang en uitvoerbaarheid van keuzes ter voorbereiding op het ontwerp.

Resultaat van participatie

- Participatieverslag met een overzicht van opgehaalde reacties, belangen en perspectieven en een toelichting hoe deze zijn meegewogen in de verdere uitwerking van de omgevingsvisie.

Terugkoppeling

- Aan het einde van deze fase koppelen we op hoofdlijnen terug aan de partijen die in deze fase zijn betrokken.
 - Welke reacties en aandachtspunten in deze fase zijn ingebracht.
 - Welke aanscherpingen dit oplevert voor de integrale keuzes en het ontwerp van de omgevingsvisie.
 - Hoe deze inbreng is betrokken bij de uitwerking van de ontwerp-omgevingsvisie.
- Deze terugkoppeling is gericht op de doelgroepen die we in deze fase betrekken.
- De brede terugkoppeling over het totale participatietraject volgt via het participatieverslag in fase D.

Fase D – Terinzagelegging en vaststelling

In deze fase liggen de ontwerp-omgevingsvisie en concept-OER ter inzage en kan iedereen formeel reageren. Het participatieverslag wordt als bijlage toegevoegd en maakt het participatieproces en de verwerking van de inbreng inzichtelijk. Participatie is nu gericht op formele inspraak via zienswijzen.

De ingediende zienswijzen vormen een belangrijk onderdeel van de afrondende bestuurlijke afweging. De precieze invulling van deze fase wordt tegen die tijd nader uitgewerkt, binnen de kaders van de wettelijke procedure.

Waar gaat de participatie over

- Het beoordelen van de ontwerp-omgevingsvisie als geheel.
- Het indienen van zienswijzen op gemaakte keuzes en de onderliggende afwegingen.

Met wie

- Iedereen (inwoners, ondernemers, belangenorganisaties en andere betrokken partijen)

Hoe

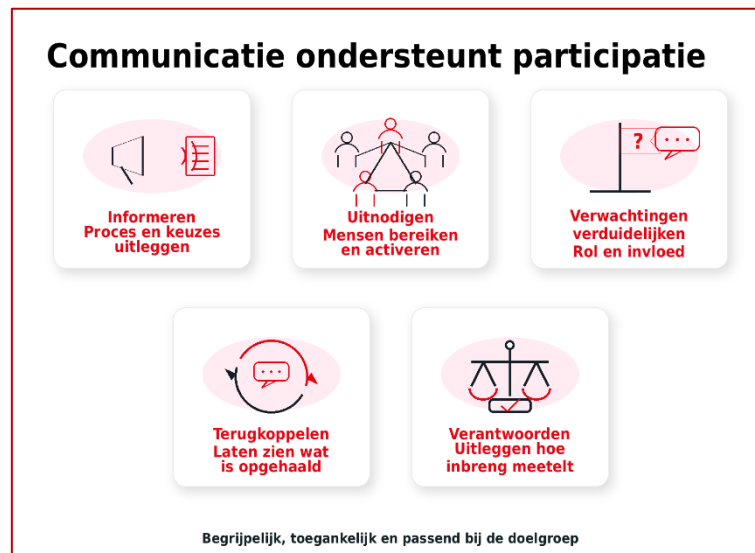
- Formele terinzagelegging van de ontwerp-omgevingsvisie.
- Mogelijkheid tot het indienen van zienswijzen binnen de wettelijke termijn.
- Toelichtende communicatie om de ontwerp-omgevingsvisie en de procedure toegankelijk te maken.

Resultaat van participatie

- Zienswijzenrapport met een overzicht van ingediende zienswijzen en een gemotiveerde reactie daarop.
- Motivering participatie Omgevingsvisie Groningen, als onderdeel van het vaststellingsbesluit.

6. Uitwerking van de communicatie

Dit hoofdstuk beschrijft hoe communicatie het participatieproces ondersteunt, uitgewerkt naar doelen, fasen, middelen en doelgroepen.

Doelen van de communicatie

Communicatie ondersteunt het participatieproces en heeft vijf doelen.

- **Informeren.** Inzicht geven in het proces, de stappen en de planning.
- **Uitnodigen.** Mensen actief bereiken en activeren om deel te nemen.
- **Verwachtingen verduidelijken.** Rol, invloed en ruimte helder maken.
- **Terugkoppelen.** Laten zien wat er is opgehaald.
- **Verantwoorden.** Uitleggen hoe de inbreng is betrokken.

We communiceren in begrijpelijke taal, sluiten zoveel mogelijk aan bij de doelgroep en maken keuzes, dilemma's en afwegingen zo concreet en herkenbaar mogelijk.

Inzet per fase

We zetten communicatie gericht in per fase van het proces:

- **Fase A.** Toelichten van de opgave, het proces en de eerste inhoudelijke richtingen, gericht op partners en betrokken organisaties.
- **Fase B.** Breed informeren en actief uitnodigen van inwoners, ondernemers en organisaties om deel te nemen en te reageren op keuzes en dilemma's.
- **Fase C.** Terugkoppelen van opgehaalde inzichten en duiden van integrale keuzes, gericht op betrokken partijen en deelnemers uit eerdere fasen.
- **Fase D.** Informeren over de ontwerp-omgevingsvisie, de terinzagelegging en de procedure voor zienswijzen, voor alle belanghebbenden.
- **Na vaststelling Omgevingsvisie.** Informeren over het besluit, de vastgestelde koers en de betekenis daarvan voor het vervolg. We maken duidelijk welke stappen volgen en waar verdere uitwerking plaatsvindt. Ook intern communiceren we over de vastgestelde koers, zodat deze richting geeft aan beleid, projecten en uitvoering.

Middelen en kanalen

We gebruiken een combinatie van middelen, met een duidelijk onderscheid in functie.

- **Herkenbare visuele lijn en kernboodschap.** We gebruiken vanaf de start een herkenbare stijl en kernboodschap die aansluit bij het eerdere beeld en geschikt is voor de volgende fasen en de langere termijn.
- **Centrale en doorlopende informatievoorziening via de website.** De gemeentelijke website over de omgevingsvisie is het centrale punt voor alle informatie: [Omgevingsvisie | Gemeente Groningen](#). Hier is het participatieproces van begin tot eind te volgen, inclusief het participatieplan, de planning, bijeenkomsten en de voortgang van het proces. Alle communicatie verwijst naar deze pagina.
- **Brede communicatie via gemeentelijke kanalen, nieuwsbrieven en pers.** Gericht op het informeren en activeren van een breed publiek.
- **Doelgroepgerichte communicatie.** Via bestaande lokale netwerken, mailinglijsten en partners, om specifieke doelgroepen en betrokken partijen effectief te bereiken.
- **Interactieve communicatie.** We bieden ruimte voor reactie en vragen via digitale kanalen en nemen deze mee in de participatie.
- **Inzet van netwerken.** We bouwen voort op het bestaande bestand van geïnteresseerden uit het koersdocument en breiden dit waar nodig uit. Partners en netwerken worden actief ingezet om doelgroepen in wijken en dorpen te bereiken.

Doelgroep en benadering

De communicatie sluit aan op de onderscheiden doelgroepen in dit participatieplan. We maken onderscheid in benadering, middelen en toon, afhankelijk van rol en betrokkenheid.

- **Inwoners en ondernemers.** Brede en toegankelijke communicatie, gericht op informeren, uitnodigen en activeren, met inzet van algemene en wijkgerichte kanalen.
- **Belangenorganisaties en verenigingen.** Gerichte communicatie via bestaande netwerken, met nadruk op het voorleggen van keuzes en het ophalen van reacties vanuit de achterban.
- **Vooroverleg- en ketenpartners.** Gerichte communicatie via bestaande overleggen en sessies, met nadruk op inhoud, afstemming en uitvoerbaarheid.
- **Specifieke doelgroepen.** Voor groepen die minder vanzelfsprekend deelnemen, zoals jongeren, anderstaligen en ouderen, zetten we gerichte communicatie en passende middelen in, in samenwerking met lokale netwerken en organisaties.

Terugkoppeling

Terugkoppeling is een vast onderdeel van de communicatie. Op vaste momenten in het proces geven we inzicht in de volgende punten.

- Welke input is opgehaald.
- Welke hoofdlijnen en aandachtspunten daaruit naar voren komen.
- Hoe deze worden betrokken bij de verdere uitwerking en afweging.

Monitoring

We monitoren gedurende het proces het bereik en de respons van de communicatie. Daarbij kijken we naar bereik per kanaal, deelname en reacties per activiteit, doelgroepbereik en signalen over begrijpelijkheid. Waar nodig sturen we bij met extra communicatie, andere kanalen, inzet via netwerken of aanpassing van toon, vorm of taalniveau. Wijzigingen communiceren we transparant.

7. Randvoorwaarden

Voor de uitvoering van dit participatieplan is het projectplan geactualiseerd tot een Projectplan Fase 2. Dit projectplan vormt de basis voor de verdere uitvoering en bevat onder meer de begroting, de projectorganisatie, de benodigde capaciteit en een overzicht van risico's en beheersmaatregelen.

De randvoorwaarden voor participatie, zoals beschikbare capaciteit, inzet van middelen en samenwerking met betrokken teams en partners, zijn hierin geborgd. De uitvoering van dit participatieplan wordt hiermee organisatorisch en financieel geborgd.

8. Participatieverslag en motiveringsplicht

In fase C stellen we het participatieverslag op. Dit verslag gaat over de participatie die heeft plaatsgevonden tijdens de voorbereiding van de ontwerp-omgevingsvisie. Het participatieverslag wordt als bijlage toegevoegd aan de ontwerp-omgevingsvisie bij de terinzagelegging in fase D.

In dit verslag wordt inzicht gegeven in de volgende punten.

- Het gevolgde participatieproces.
- De betrokken doelgroepen en partijen.
- De belangrijkste uitkomsten en opgehaalde inzichten.
- De reactie van de gemeente en de wijze waarop de inbreng is betrokken bij de verdere uitwerking.
- De belangrijkste leerpunten.

In fase D kunnen zienswijzen worden ingediend op de ontwerp-omgevingsvisie. Deze zienswijzen worden verwerkt in een afzonderlijk zienswijzenrapport. Het participatieverslag en het zienswijzenrapport worden beide betrokken bij de vaststelling van de omgevingsvisie.

Daarnaast stellen we in het kader van de Omgevingswet, een motivering op als onderdeel van het vaststellingsbesluit van de omgevingsvisie. Hierin worden de volgende punten toegelicht.

- Hoe belanghebbenden bij de voorbereiding zijn betrokken.
- Wat met de resultaten van de participatie is gedaan.
- Hoe invulling is gegeven aan het gemeentelijk participatiebeleid.

Het participatieverslag, het zienswijzenrapport en de motivering hebben een verschillende functie.

- Het participatieverslag maakt het proces en de opbrengsten navolgbaar.
- Het zienswijzenrapport geeft inzicht in de ingediende zienswijzen en de gemeentelijke reactie daarop.
- De motivering onderbouwt bestuurlijk hoe participatie is betrokken bij het besluit.

Beide documenten worden openbaar gemaakt via de website. De uitkomsten koppelen we terug aan betrokkenen in begrijpelijke taal en in een vorm die aansluit bij de doelgroep, bijvoorbeeld via een samenvatting of visuele weergave.

Na afronding van het traject evalueren we het proces, inclusief de aanpak van de participatie.

Bijlage Zorgplicht van het bestuursorgaan

Het bestuursorgaan heeft volgens de Participatieverordening gemeente Groningen, artikel 3a, een zorgplicht. In dit project geven we hier als volgt invulling aan.

3a. Het tijdig betrekken van inwoners

We informeren en betrekken inwoners vanaf de start van het traject. Dit is gestart met het koersdocument en zetten we voort in de verdere uitwerking van de omgevingsvisie.

3b. Hoe het participatieproces eruit ziet en welke vormen van participatie

We maken het participatieproces, de fasering en de verschillende vormen van participatie openbaar via de website en werken deze uit in dit participatieplan.

3c. Voor participatie benodigde stukken

We stellen de informatie die nodig is om deel te nemen, waaronder inhoudelijke stukken en toelichtingen, digitaal beschikbaar via de website.

3d. Tussentijds informeren over stand van zaken

We delen de voortgang van het proces en relevante ontwikkelingen gedurende het traject actief via de website en andere communicatiekanalen.

3e. Zorgvuldig participatieproces

We richten het participatieproces transparant in. Deelnemers kunnen hun inbreng leveren, vragen stellen en aandachtspunten meegeven.

3f. Duidelijkheid over waar inwoners vragen kunnen stellen over het participatieproces

Inwoners kunnen vragen stellen via een centraal e-mailadres omgevingsvisie@groningen.nl dat op de website staat en in alle relevante communicatie-uitingen, zoals uitnodigingen en brieven.

3g. Na afloop kenbaar maken hoe participatie is verlopen, wat uitkomsten waren en hoe de uitkomsten een plaats hebben gekregen in de besluitvorming

Na afronding van het participatietraject maken we via het participatieverslag en de motivering participatie Omgevingsvisie Groningen inzichtelijk hoe het proces is verlopen, welke input is opgehaald en hoe deze is betrokken bij de besluitvorming over de omgevingsvisie.

3h. Toelichting in begrijpelijke taal op het vraagstuk als op de wijze waarop inwoners bij het participatieproces betrokken worden

We communiceren over het vraagstuk en het participatieproces in begrijpelijke taal en we ondersteunen dit waar nodig met toegankelijke en visuele middelen.

3i. Betrekken van een representatieve groep van inwoners

We zetten in op een brede en diverse deelname van inwoners, met specifieke aandacht voor groepen die minder vanzelfsprekend deelnemen.